

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5Pc/7/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8817207432
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2018:8817207432.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Matúšom Kalaninom v právnej veci navrhovateľky Z.. Z. F., H.. XX.XX.XXXX, R. C. T.Z. XXX, proti osobe, ktorá je podľa návrhu povinná platiť výživné - odporcovi Z. F., H.. XX.XX.XXXX, R. C. Č.B. XXX, zast. JUDr. Ivetou Hrebenárovou, advokátkou, Grešova 7, Prešov, o určenie vyživovacej povinnosti pre manžela, t a k t o

rozhodol:

Návrh navrhovateľky zamietá.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala vydania rozsudku, ktorým by súd zaviazal odporcu prispievať navrhovateľke odo dňa podania návrhu na výživu sumou 500 eur mesačne, do desiateho dňa v mesiaci vopred. Návrh odôvodnila tým, že od 19.04.2017 je evidovaná na ÚPSVaR vo N. H. R., nepoberá žiadne dávky v nezamestnanosti, nevlastní žiaden majetok. A jej nepriaznivý zdravotný stav jej nedovoľuje zabezpečiť si finančné prostriedky na živobytie. Navrhovateľka v návrhu ďalej uviedla, že odporca je momentálne nezamestnaný, ale dlhodobo pracoval ako živnostník a pracoval aj v zahraničí. Do apríla 2017 mal podľa vedomostí navrhovateľky predstavovať čistý mesačný príjem odporcu sumu okolo 1800,- eur.

2. Odporca s návrhom navrhovateľky nesúhlasil a žiadal tento návrh v celom rozsahu zamietnuť.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením písomných dôkazov predložených účastníkmi konania, výsluchom účastníkov konania a ďalšími dôkazmi, ako je to uvedené nižšie a zistil nasledovný skutkový stav:

4. K návrhu pripojila navrhovateľka sobášny list, z ktorého vyplýva, že účastníci konania uzatvorili XX.XX.XXXX manželstvo, ktoré bolo zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu K., vo zväzku 9, ročník 1994, na strane 104, pod por.č. 21.

5. Z navrhovateľkou k návrhu pripojeného lekárskeho posudku zo dňa 22.08.2017 Z.. Z. U., všeobecného lekára pre dospelých vyplýva, že navrhovateľka je dočasne nespôsobilá na výkon posudzovanej práce (učiteľka).

6. Zo správy a potvrdenia ÚPSVaR vo N. H. R. zo dňa 06.09.2017 súd zistil, že navrhovateľka poberá dávku v hmotnej núdzi od 1.6.2017, pričom dávka za mesiac jún 2017 predstavovala 160,40 eur a prídavky na deti za mesiace január až august 2017 spolu sumu 376,32 eur.

7. ORPZ ODI vo N. H. R. súdu 14.09.2017 oznámilo, že navrhovateľka nie je držiteľkou ani vlastníčkou žiadneho motorového vozidla. Odporca je vlastníkom a držiteľom malého motocykla, rok výroby 2006 a osobného automobilu značky Škoda Fabia, rok výroby 2005.

8. Sociálna poisťovňa, pobočka N. H. R. v správe zo dňa 18.09.2017 uviedla, že navrhovateľka ani odporca nie sú evidovaní v registri poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia vedenom Sociálnou poisťovňou ako zamestnanec ani ako samostatne zárobková činná osoba a nie sú poberateľmi dávky v nezamestnanosti, dôchodku ani žiadnej inej dávky. Odporca dňa 15.5.2017 požiadal o dávku v nezamestnanosti a od 19.4.2017 je zaradený do evidencie, pričom neboli doručené formuláre zo zahraničia, kde pracoval, dňa 25.8.2017 bolo prerušené konanie vo veci nároku na dávku v nezamestnanosti.

9. V správe Sociálnej poisťovne, pobočka N. H. R. zo dňa 20.12.2017 sa uvádza, že prerušenie konania vo veci nároku odporcu na dávku v nezamestnanosti naďalej trvá. Navrhovateľka k uvedenému dňu nepožiadala o invalidný dôchodok, nepoberá nemocenskú dávku ani dávku v nezamestnanosti. Uvedené vyplýva aj zo správy zo dňa 23.3.2018.

10. Odporca vo vyjadrení k návrhu dňa 13.11.2017 uviedol, že s návrhom nesúhlasí a žiadal tento zamietnuť. Vo vyjadrení uviedol, že od 19.04.2017 je nezamestnaný, vedený na ÚPSVaR vo N. H. R. ako uchádzač o zamestnanie, podal žiadosť o dávku v nezamestnanosti o ktorej nebolo rozhodnuté, pretože jeho zamestnávateľ nedoručil Sociálnej poisťovni potrebné formuláre. Do apríla 2017 pracoval vo Francúzsku najskôr u slovenského zamestnávateľa a od októbra 2016 sa stal zamestnancom francúzskeho zamestnávateľa. Z dôvodu dlhodobých narušených a rozvrátených vzťahov medzi ním a navrhovateľkou podal dňa 12.09.2017 návrh na rozvod manželstva, ktorý je vedený na tunajšom súde pod sp.zn. 8Pc/4/2017. Odporca ďalej uviedol, že s navrhovateľkou bývali do 31.07.2017 v prenajatom byte, neskôr v rodinnom dome v Č.. Navrhovateľka z tohto ich spoločného bývania odišla bývať k matke v septembri 2017, začiatkom novembra sa vrátila a 06.11.2017 odišla na kúpeľnú liečbu. Odporca uviedol, že náklady súvisiace s bývaním ako aj nákupy, platenie pohonných hmôt financoval on. Odporca vo vyjadrení ďalej uviedol, že nakoľko po návrate na Slovensko ostal bez príjmu a z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov, rozhodol sa čerpať spotrebný úver vo výške 8000,- eur. Odporca predložil súdu výpis z účtu Č. C. a.s., náklady na bývanie pozostávajúce z nákladov na plyn v sume 50 eur mesačne, elektrina v sume 50 eur mesačne, vodné stočné v sume 10 eur mesačne, Skylink v sume 3,69 eur mesačne, koncesionársky poplatok v sume 4,64 eur mesačne ako aj jeho ďalšie pravidelné výdavky a to: splátka spotrebného úveru v sume 118,78 eur mesačne, mobil + splátka za kúpu mobilu pre neho a syna v sume 70 eur mesačne, plnenie vyživovacej povinnosti voči synom, strava, ošatenie, PZP auta v sume 69,10 eur mesačne. Odporca spolu s vyjadrením k návrhu doručil súdu potvrdenie ÚPSVaR zo dňa 06.11.2017 z ktorého vyplýva, že odporca je od 19.04.2017 vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Z potvrdenia Sociálnej poisťovne, pobočka N. H. R. zo dňa 06.11.2017 vyplýva, že odporca podal žiadosť o dávku v nezamestnanosti, zaradený do evidencie je od 19.04.2017 a o dávke v nezamestnanosti nebolo rozhodnuté, pretože neboli doručené formuláre zo zahraničia kde pracoval. Z toho dôvodu, bolo 25.08.2017 konanie prerušené vo veci nároku na dávku v nezamestnanosti.

11. Odporca doručil súdu výpisy z účtu vedeného v Č. C. B.K., na preukázanie úhrad, v mesiaci máj 2017: vreckové pre syna Z. 10 eur, vreckové pre syna R. 100 eur, paušál a splátky telefónu 45 eur, platba za plyn 20 eur, platba za elektrinu 20 eur, nájomné za byt vo N. H. R. 300 eur, Skylink 3,69 eur, platba za internát pre syna Z. 17 eur, v mesiaci jún 2017: platba za internet v byte vo N. H. R. 17,92 eur, paušál a splátky telefónu 59,86 eur, platba za elektrinu 20 eur, platba za montáž vodomeru v rodinnom dome v Č. 167,39 eur, Skylink 3,69 eur, vreckové pre syna R. 100 eur, v mesiaci júl 2017: paušál a splátky telefónu 82 eur, platba za vodu 10 eur, platba za plyn 20 eur, platba za elektrinu 20 eur, v mesiaci august 2017: platba za elektrinu 20 eur, splátka úveru 118,78 eur, narodeniny syn R. 100 eur, platba za internát pre syna Z. 119 eur, ISIC známka pre syna Z. 12 eur, za mesiac september 2017: koncesionársky poplatok 4,64 eur, paušál mobilný telefón a splátka za telefóny 54 eur, platba za elektrinu 50 eur, platba za plyn 50 eur, platba za vodu 10 eur, splátka úveru 118,78 eur, platba za plyn 20 eur, Skylink 3,69 eur, platba elektrina 50 eur, za mesiac október 2017: koncesionársky poplatok 4,64 eur, paušál mobilný telefón a splátka za telefóny 73,14 eur, splátka úveru 118,78 eur, poplatok za Skylink 3,69 eur, platba za elektrinu 50 eur, platba za plyn 50 eur, platba za vodu 10 eur, zákonné poistenie 69,10 eur, platba za školné pre syna Z. 225 eur, vreckové pre syna Z. 140 eur, platba pre navrhovateľku 150 eur.

12. Odporca vo vyjadrení zo dňa 17.04.2018 uviedol, že od 01.01.2018 podniká na základe živnostenského oprávnenia, je povinný platiť mesačné odvody do zdravotnej poisťovne v sume 63,84 eur. V súvislosti z jeho podnikateľskou činnosťou vystavil v období od januára 2018 do marca 2018 faktúry v celkovej výške 1780 eur. Odporca uviedol, že od 27.11.2017 býva s navrhovateľkou v spoločnej domácnosti, pričom náklady súvisiace s bývaním a chodom domácnosti uhrádza on. Odporca ďalej uviedol, že jeho náklady na bývanie tvoria plyn 50 eur, elektrina 50 eur, vodné a stočné 10 eur, Skylink 3,69 eur koncesionársky poplatok 4,64 eur. Ako svoje ďalšie výdavky uviedol odporca splátky spotrebného úveru 118,78 eur, paušál + splátka mobilného telefónu pre seba a syna Z. 70 eur, mesačný odvod do zdravotnej poisťovne 63,84 eur, plnenie vyživovacej povinnosti voči synovi Z. B. R., financovanie domácnosti, zákonné poistenie motorového vozidla 69,10 eur, poplatok za komunálny odpad 12,04 eur, daň z nehnuteľnosti 15,71 eur, na preukázanie týchto skutočností doručil súdu výpisy z účtu vedeného v Č. B.K., za mesiace november 2017 až marec 2018, výpis zo živnostenského registra a faktúru odporcu č. 20180001 zo dňa 12.02.2018 na sumu 500 eur, príjmový pokladničný doklad na úhradu faktúry 2018000, faktúru odporcu č. 20180002 zo dňa 23.02.2018 na sumu 800 eur, príjmový pokladničný doklad na úhradu faktúry 2018002, faktúru odporcu č. 20180003 zo dňa 23.03.2018 na sumu 480 eur, príjmový pokladničný doklad na úhradu faktúry 2018003.

13. Navrhovateľka doručila dňa 24.04.2018 súdu prehľad jej mesačných výdavkov pozostávajúcich zo stravy 200 eur, cestovných výdavkov 60 eur, lieky a zdravotná starostlivosť 80-100 eur, drogéria 30 eur, ošatenie 25 eur, telefón 25 eur, ostatné výdavky 50 eur, Condrosulf 15,60 eur, Magne B6 7,40 eur, Aflamil 13 eur, Celaskon 13 eur, Brufen 600 7 eur, Probiofix 20 eur. K rozpisu výdavkov priložila aj doklady o bežných nákupoch potravín, drogérie a doklady o nákupe liekov.

14. Navrhovateľka doručila 03.05.2018 súdu lekársku správu zo dňa 19.4.2018 Vranovskej nemocnice a.s., správu R-Clinic s.r.o. zo dňa 16.4.2018, ďalej správu R-Clinic s.r.o. zo dňa 9.3.2018. Lekársku správu-nález zo dňa 5.12.2017 spoločnosti Remedium s.r.o. Z predložených správ algeziologických ambulancií je zrejmé, že navrhovateľka trpí bolesťou chrbta bližšie neurčenou v driekovokrížovej oblasti, nociceptívnou nenádorovou. Zo správy interného oddelenia je zrejmé, že navrhovateľke bola diagnostikovaná nealkoholová tuková choroba pečene s odporúčaním racionálne sa stravovať a pokračovať v redukcii telesnej hmotnosti.

15. Z pripojeného spisu tunajšieho súdu č.k. 8Pc/4/2017 súd zistil, že odporca podal 24.04.2017 návrh na rozvod manželstva. Uznesením zo dňa 12.09.2017 č.k. 8Pc/4/2017 súd konanie o rozvod manželstva prerušil a odporca podaním doručením súdu 22.11.2017 požiadal súd o pokračovanie konanie o rozvod manželstva.

16. Z pripojeného spisu tunajšieho súdu č.k. 4Cpr/5/2016 súd zistil, že navrhovateľka v tomto konaní žaluje Základnú školu E. XXX, N. H. R. o neplatné skončenie pracovného pomeru. Rozsudkom zo dňa 18.01.2018 sp.zn. 4Cpr/5/2016-136 súd rozhodol, že výpoveď daná žalobkyni (v tomto konaní v postavení navrhovateľky) je neplatná, žalobu žalobkyne o náhradu mzdy vylúčil na samostatné konanie a zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni trovy konania. Rozhodnutia z dôvodu odvolania žalovaného nie sú právoplatné.

17. Odporca vo svojej výpovedi uviedol, že v minulosti bežné výdavky na domácnosť neuhrádzal, niektoré nákupy vykonával on, niektoré výdavky hradila navrhovateľka. V súčasnosti na úhradu bežných nákladov čerpá spotrebný úver vo výške 8000,- eur, určitými sumami mu prispieva aj mama. Predtým mal ešte ušetrenú určitú sumu peňazí, z predchádzajúce pracovnej činnosti, ktoré už však spotreboval. Sporadicky si vypomáha aj brigádnicke, čo robí hlavne preto, aby mohol synom uhradiť ich bežné výdavky na vysokej škole. Nie je pravda, ako udáva navrhovateľka, že sa účelovo nechce zamestnať. Z úradu práce mu nebola ponúknutá primeraná práca. Odporca na ostanom pojednávaní uviedol, že sa snaží prispievať na výživné obom synom podľa dohody s nimi a to v sume 140,- eur mesačne záleží to od jeho príjmu, zákaziek a zaplatených faktúr. Synovi Z. prispieva ešte sumou 70,- eur, a to na úhrady na mobil Z tejto čiastky tvorí suma 30,- eur paušál a suma 25,- eur je splátka za mobil pre odporcu a suma 25,- je splátka za mobil pre syna Z., čo je spolu 80,- eur, avšak je tam zľava, preto plnenie spolu predstavuje sumu 70,- eur mesačne. Odporca uviedol, že uhrádza aj kompletne financovanie domácnosti, zahrňujúce bežné opravy, nákup potravín, prípadne zabezpečovania pohonných hmôt, tak spolu by táto suma mohla predstavovať okolo 200,- až 250,- eur mesačne. Z toho zhruba suma okolo

150,- eur môže predstavovať úhradu za potraviny, teda za bežné potraviny ako chlieb, mlieko, káva, olej a podobne podľa potreby rodiny. Odporca ďalej uviedol, že problémy v ich manželstve pretrvávali dlhodobo a aj z toho dôvodu podal návrh na rozvod manželstva.

18. Prostredníctvom právnej zástupkyne odporca na ostatnom pojednávaní uviedol, že zákon o rodine v súvislosti s vyživovacou povinnosťou medzi manželmi pripúšťa, aby súd rozhodoval o stanovení výživného pre manžela v prípade, ak jeden z manželov si svoju vyživovaciu povinnosť neplní dobrovoľne, a ak druhý manžel je na túto výživu odkázaný. Odporca preukázal, že si plní svoju vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľke a to tým, že financuje bývanie, nákupy. Pri určení výživného súd musí prihliadať na odôvodnené potreby oprávneného, schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, kde poukázala na príjmy odporcu, ktoré boli v tomto konaní preukázané. Právna zástupkyňa odporcu ďalej poukázala na skutočnosť, že do 31. decembra 2017 bol odporca na tom finančne obdobne ako navrhovateľka, bol evidovaný ako nezamestnaný na úrade práce bez dávky. Živnosť mu bola obnovená od 1. januára 2018. Za obdobie keď bol na úrade práce, odporca čerpal predschválený spotrebný úver, z ktorého financoval potreby domácnosti a ktorý spláca. Odporca prispieva každému synovi sumou 140 eur, každé tri mesiace im platí internát, čo mesačne vychádza na jedného syna cez 50 eur a na druhého syna viac ako 60 eur mesačne, na vreckovom, strave a ďalších 120 eur na internát. Právna zástupkyňa poukázala na správanie navrhovateľky, ktorá v auguste 2016 ukončila PN-ku, z dôvodu, že navrhovateľku obmedzovala, a ak by v tom období zotrvala na PN-ke už dávno by jej uplynul aj rok trvania PN-ky, po uplynutí, ktorého mohla žiadať o invalidný dôchodok.

19. Navrhovateľka vo výpovedi uviedla, že odporca nemal snahu nastúpiť do práce ako vyučený stavebník, v tomto odbore má množstvo pracovných príležitostí. Navrhovateľka má vedomosť, že odporca pracuje načierno a všetky náklady uhrádza z toho, čo takto zarobí. Býva v rodinnom dome, náklady na réžiu tohto domu uhrádza odporca. Osobné výdavky na lieky, stravu a ošatenie uhrádza navrhovateľke matka. Má zvýšené výdavky najmä na lieky v sume 80,- až 100,- eur mesačne. Má úpravu stravy, kvôli pečeni z toho dôvodu ju strava vyjde na 200 až 250 eur mesačne. Zároveň uhrádza nepravidelné sumy na cestovné náklady za cesty k špecializovaným lekárom špecialistom. Spoločne s odporcom nikdy nehospodárili, každý mal svoj účet. Nepravidelne jej odporca poskytoval určité malé sumy, naposledy to bolo v novembri išlo o sumu 150,- eur, a predtým ešte v auguste a takisto išlo o sumu 150,- eur. Navrhovateľka tiež uviedla, že si podala návrh na priznanie invalidného dôchodku, zatiaľ však o návrhu rozhodnuté nebolo. Synom študujúcim na vysokej škole neprispieva od času svojej práceneschopnosti. Títo si aj brigádnicke privyrábajú. Navrhovateľka na ostatnom pojednávaní uviedla, že žiada súd o určenie manželského výživného z toho dôvodu, že odporca sa o ňu nikdy nezaujímal a neprispieval jej na výživu. Pokiaľ bola zamestnaná, mala stály príjem, každý si žil zo svojich peňazí. Navrhovateľka ďalej uviedla, že keď v roku 2007 bola prvýkrát operovaná odporca nemal ani snahu prísť ku nej na návštevu až na jej naliehanie, že má bolesti, prišiel ju pozrieť do N. H.. V roku 2010, ju odporca odviezol na operáciu a po operácii sa o ňu starala jej matka. V roku 2013 bola operovaná znova s veľkým podozrením na rakovinu, po operácii o ňu starala matka. A naposledy v roku 2017 od poslednej operácie keď prišla domov s barlami, keď ju odporca zbadal, povedal jej, prečo nešla k svojej matke. Navrhovateľka vo vyjadrení ďalej uviedla, že čo sa týka stravy odporca odchádzal ráno, išiel na K. P., kde bývali do obchodu, kúpil si raňajky, odišiel do roboty, z roboty prišiel, išiel sa najesť do reštaurácie, chladnička bola prázdna a špinavá. Jedlo jej varila matka, ktorá jej ho nosila dvakrát do týždňa a ak nemala možnosť, starali sa o ňu mňa cudzí ľudia, susedia z bloku, kým sa navrhovateľ presťahoval do Č. do svojho domu odkiaľ ju vyhadzoval, lebo to je jeho dom.

20. Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“) o uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom sú povinní starať sa obidvaja manželia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Uspokojovaním potrieb rodiny je aj osobná starostlivosť o deti a domácnosť.

21. V zmysle § 71 ods. 1 Zákona o rodine manželia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť. Ak jeden z manželov túto povinnosť neplní, súd na návrh niektorého z nich určí jej rozsah tak, aby životná úroveň oboch manželov bola v zásade rovnaká. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliadne na starostlivosť o domácnosť.

22. Podľa § 75 ods. 1, 2 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti

a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

23. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo, na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

24. Vzájomná vyživovacia povinnosť medzi manželmi vzniká uzavretím manželstva, je viazaná na právnu existenciu manželstva a zaniká spolu s jeho zánikom zo zákonných dôvodov. Zásadne teda trvá počas celého trvania manželstva.

25. Vychádzajúc z vyššie uvedených hmotnoprávných ustanovení, výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že návrhu navrhovateľky nie je možné vyhovieť ani čiastočne.

26. V konaní bolo preukázané, že účastníci konania sú manželia, ktorí žijú v spoločnej domácnosti.

27. V danom prípade bolo v konaní preukázané, že odporca navrhovateľke na jej výživu prispieva, a to v primeranom rozsahu a v rozsahu svojich možností, schopnosti a majetkových pomerov. Námietku navrhovateľky, že odporca jej neumožňuje nakladať so všetkými finančnými prostriedkami neobmedzene, pre účely konania o určenie manželského výživného, súd považuje za nedôvodné. Z výsluchu účastníkov vyplynulo, že navrhovateľ zabezpečuje domácnosť a navrhovateľke nijakým spôsobom nebráni v prístupe ku všetkému, čo je v domácnosti k dispozícii. Navyše navrhovateľka býva v dome, ktorý je vo vlastníctve odporcu a tento uhrádza všetky náklady súvisiace s bývaním v tomto dome a chodom domácnosti. Bolo preukázané, že odporca prispieva navrhovateľke aj na špecifické potreby súvisiace s jej zdravotným stavom, pokiaľ navrhovateľka tieto svoje potreby odporcovi bližšie ozrejmi.

28. Pokiaľ je problémom medzi účastníkmi skutočnosť, že odporca ako manžel navrhovateľke neumožňuje neobmedzene nakladať so všetkými finančnými prostriedkami na jeho účte, uvedené nie je predmetom konania o určenie manželského výživného (pozri §146 ods. 1 OZ). Nezhody sa môžu týkať napríklad rozsahu a spôsobu užívania spoločnej veci, dispozícií ňou alebo vynakladania prostriedkov na udržiavanie a zachovanie spoločnej veci alebo iných práv a povinností vyplývajúcich z bezpodielového spoluvlastníctva. Právo domáhať sa ochrany podľa tohto ustanovenia má každý z manželov nielen v prípade, keď došlo k nezhode v rámci spoločného užívania veci, ale aj v prípade, keď jeden bráni druhému v užívaní spoločnej veci. (R 42/1972)

29. V prvom rade pri rozhodovaní o manželskom výživnom je potrebné zohľadniť aj to, aké sú možnosti oprávnenej osoby, ktorá nie je zamestnaná, či je to jej zavinením alebo či tento stav je daný objektívne. V takomto prípade nie je teda rozhodujúci reálny príjem oprávneneho manžela, ale to, aký príjem by mohol dosahovať. Medzi objektívne dôvody, pre ktoré je možné akceptovať nemožnosť zamestnať sa u osoby oprávnenej z výživného možno zaradiť napríklad starostlivosť o dieťa do 3 rokov, ochorenie a z neho vyplývajúca neschopnosť zaobstaráť si prostriedky na živobytie zárobkovou činnosťou, prípadne vek a zdravotný stav.

30. Odporcom bola spochybnená aj nemožnosť zamestnať sa zo strany navrhovateľky kvôli svojmu zdravotnému stavu. Odporca však nespochybňoval samotný zhoršený zdravotný stav navrhovateľky, potvrdil aj skutočnosti uvádzané navrhovateľkou, týkajúce sa samotnej liečby ako aj chirurgických zákrokov. V danej súvislosti je však potrebné poukázať na skutočnosť, že navrhovateľka jednoznačne nepreukázala, že zhoršenie jej zdravotného stavu v súčasnej dobe (rozumej skúmané obdobie odo dňa podania návrhu) jej bráni zamestnať sa. K návrhu priložený lekársky posudok všeobecného lekára preukazuje iba skutočnosť, že navrhovateľka je dočasne nespôsobilá na výkon posudzovanej práce učiteľky. Zo súdom vyžiadaných správ Sociálnej poisťovne, pobočka Vranov nad Topľou zo dňa 20.12.2017 ako aj zo dňa 23.3.2018 vyplynulo, že navrhovateľka ani nepožiadala o invalidný dôchodok, čo odôvodňovala tým, že do jedného roka naň nemala nárok. Na prvom pojednávaní dňa 27.11.2017 však navrhovateľka uviedla, že žiadosť o invalidný dôchodok si podala, nebolo však o tejto žiadosti rozhodnuté. Priebeh a ukončenie svojej práceneschopnosti na pojednávaní dňa 26.4.2018 vysvetľovala aj tým, že počas trvania práceneschopnosti nemohla absolvovať jednotlivé početné

vyšetrenia, respektíve, že je práceneschopnosť obmedzovala v návšteve odborných lekárov, preto túto v auguste 2016 ukončila. Toto tvrdenie navrhovateľky súd vyhodnotil ako nehodnoverné, nakoľko návštevy odborných lekárov a odborné vyšetrenia počas práceneschopnosti sú ospravedlnené a nijako poistenec v tomto smere nie je obmedzovaný, pokiaľ účasť na odbornom vyšetrení preukáže. Na výzvu súdu síce predložila lekárske správy, ohľadne svojho zdravotného stavu, tieto však samé o sebe nepreukazujú, že navrhovateľka kvôli súčasnému zdravotnému stavu nie je schopná sa zamestnať ako učiteľka v odbore špeciálna pedagogika. Navrhovateľka tak hodnoverne nepreukázala skutočnosť, že jej zdravotný stav bráni sa zamestnať.

31. Súd preto vychádzal z možnosti navrhovateľky zamestnať sa, pričom bral do úvahy akékoľvek zamestnanie, hoci nie iba v odbore špeciálny pedagóg, pričom by jej z takého zamestnania plynula za každých okolností aspoň minimálna mzda. Pri určení výšky manželského výživného na strane navrhovateľky súd preto vychádzal z minimálnej mzdy za rok 2018, čo činí 480 eur v hrubom, pričom Čistý príjem zamestnanca pracujúceho za minimálnu mzdu predstavuje 403,18 eur. Súd preto nevychádzal zo skutočného príjmu navrhovateľky, ale z príjmu zodpovedajúcemu schopnostiam a možnostiam navrhovateľky, z jej dosiahnutého vzdelanie a situácie na trhu práce.

32. Nakoľko v prípade navrhovateľky súd vychádzal z jej možného čistého príjmu 403,18 eur a u odporcu z možného čistého príjmu od 600 do 700,- eur, z uvedeného je zrejmé, že čisto vo finančnom vyjadrení je predpokladaný príjem odporcu o 200 až 300,- eur vyšší. Na vyrovnanie rozdielnej životnej úrovne by mal odporca navrhovateľke uhradiť sumu približne 100 až 150,- eur mesačne v prípade neexistencie ďalších vyživovacích povinností.

33. Deklarovaný príjem odporcu za obdobie posledných troch mesiacov, po tom, čo začal opätovne vykonávať živnosť, predstavoval 1780,- eur, čo predstavuje 593,33 eur mesačne. Súd teda vychádzal zo skutočného príjmu odporcu v období, keď vykonával živnosť, ktorý príjem považoval aj za predpokladaný v prípade, že by bol v predchádzajúcom období vykonával živnosť. Súd vychádzal v prípade odporcu z jeho príjmov, ktoré dosahuje počas svojej podnikateľskej činnosti a prerušenie živnosti resp. nepokračovanie v živnosti od apríla 2017 po návrate zo zahraničia považoval za skutočnosť, ktorou sa odporca bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobku, resp. majetkového prospechu s poukazom na ust. § 75 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine.

34. Zároveň súd preveril pracovné ponuky na trhu práce a na stránke www.platy.sk, <http://www.naseplaty.sk> a zároveň zisťoval aj výšku možného príjmu na pozícii stavebného robotníka. Súd zistil, že čistý príjem stavebného robotníka, a to murára na Slovensku sa pohybuje v rozmedzí od 650 do 730 eur. Súd preto vychádzal z priemerných súm. Skutočnosti tvrdené navrhovateľkou o čistom mesačnom príjme odporcu vo výške 1800,- eur preukázané neboli, a to napriek skúmaniu celkových majetkových pomerov odporcu, vrátane predložených výpisov z účtov. Navyše bolo preukázané, že odporca si v júli 2017 vzal spotrebný úver, z ktorého uhrádzal bežné výdavky na chod domácnosti, ako aj výživné pre nezaopatrených synov účastníkov.

35. V zmysle ustálenej rozhodovacej praxe je dôvodné, aby povinná osoba mohla hradiť výživné vo vzťahu k nej oprávneným osobám v rozsahu 20 až 30% jeho priemerného čistého mesačného príjmu, samozrejme s možnosťou rôznych modifikácií najmä v závislosti na počte vyživovacích povinností či potrebách jednotlivých výživou oprávnených, ale aj povinných osôb (napríklad rozsudok Krajského súdu v Žiline sp.zn. 8CoP/47/2017 zo dňa 28. 12. 2017, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 13Co/523/2016 zo dňa 19. 12. 2017).

36. Vzhľadom na aplikačnú prax súdov je súd toho názoru, že je dôvodné, aby povinná osoba mohla hradiť výživné vo vzťahu k nej oprávneným osobám v rozsahu 20 až 30% svojho zárobku. Vzhľadom na skutočnosť, že súd vychádzal aj z predpokladaného príjmu povinnej osoby, pri určení výživného sa pohyboval uprostred uvedeného rozsahu.

37. V danom prípade tak najnižšie možné výživné predstavovalo 20% z príjmu 600 eur, čo predstavuje 120 eur mesačne, najvyššie možné výživné predstavovalo 30% z príjmu 700 eur, čo predstavuje 210 eur mesačne. Súd preto vychádzal z priemeru týchto súm predstavujúceho 165 eur mesačne. Zároveň pri 25% z príjmu 650 eur, čo je výpočet pohybujúci sa v stredných hodnotách medzi minimálnym a maximálnym možným výživným, predstavuje výživné 162,50 eur.

38. V prvom rade súd zohľadnil skutočnosť, že odporca hradí všetky potrebné náklady spoločným nezaopatreným synom, ktorí študujú na vysokej škole. Bolo preukázané a účastníkmi nerozporované, že odporca v mesiaci november 2017 uhradil synovi Tomášovi obedy a vreckové v sume 140,- eur a synovi Martinovi na obedy a vreckové sumu 140,- eur. Zároveň obom uhradil internát za obdobie december 2017 až február 2018, a to Tomášovi v sume 189,- eur a Martinovi v sume 153,- eur. V decembri 2017 synovi Tomášovi uhradil sumu 140,- eur ako vreckové. V januári 2018 synovi Martinovi uhradil sumu 140,- eur a synovi Tomášovi sumu 140,- eur na obedy a vreckové. Navrhovateľke uhradil v uvedený mesiac sumu 150,- eur na domácnosť. Vo februári 2018 uhradil obom synom na vreckové po 140 eur a sumu 153 eur synovi Martinovi a sumu 189,- eur synovi Tomášovi na ubytovanie za mesiace marec apríl a máj. V marci 2018 uhradil synovi Tomášovi sumu 90,- eur a synovi Martinovi sumu 70,- eur ako vreckové a stravné.

39. Z predložených výpisov z účtov je zrejmé, že odporca v období od novembra 2017 do marca 2018 prispel na výživu nezaopatrených synov sumou priemerne 285,- eur mesačne, k čomu je potrebné prirátavať sumu 114,- eur, ktorou obom mesačne prispel na bývanie. Uvedené platby tak predstavujú sumu 399,- eur mesačne. Vyživovacia povinnosť medzi rodičmi a deťmi má prednosť pred vyživovacou povinnosťou medzi manželmi. Je zrejmé, že výdavky plnoletých synov navštevujúcich vysokú školu a bývajúcich na internáte v sume okolo 200,- eur mesačne pripadajúcu na jedno dieťa, nie sú nadsadené ani nereálne, pričom uvedená skutočnosť ani nebola rozporovaná zo strany účastníkov, preto súd bližšie neskúmal, v akom rozsahu uvedené sumy uspokojujú potreby nezaopatrených synov účastníkov. Tu je potrebné uviesť, že odporca plní vyživovaciu povinnosť k synom aj za navrhovateľku, nakoľko obaja rodičia majú vyživovaciu povinnosť k nezaopatreným deťom, pričom výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Taktiež je potrebné poukázať, že ak si dieťa počas štúdia na vysokej škole v dennej forme zarába brigádnickou činnosťou, neznamená to, že prestalo byť nezaopatreným dieťaťom.

40. Uzavretím manželstva vzniká medzi manželmi aj bezpodielové spoluvlastníctvo, ktoré vyjadruje hospodársku stránku rovnakého právneho postavenia manželov, t. j. spoločné hospodárenie. V rámci spoločného hospodárenia by si mali manželia organizovať a zabezpečiť všetky svoje osobné potreby, spoločne uhrádzať náklady na veci spojené s ich užívaním a udržiavaním. Bežné veci môže vybavovať každý z manželov. Z princípu rovnosti manželov vyplýva aj zákonný znak vzájomnosti tohto druhu vyživovacej povinnosti, to znamená, že ktorýkoľvek z manželov je oprávnený a povinný na jej plnenie. Zásadne rovnaká životná úroveň znamená, že nejde o mechanickú rovnosť v majetkovej oblasti v zmysle rovnakého množstva peňazí. Vždy treba vziať do úvahy osobitosti, vyplývajúce z osobných, pracovných, zdravotných a iných špecifik týkajúcich sa jednotlivých manželov. Zásada zásadnej rovnosti životnej úrovne je naplnená vtedy, ak manželia budú mať približne rovnakú možnosť zabezpečovať si svoje základné potreby s prihliadnutím na uvedené osobitosti.

41. Do nevyhnutne vynaložených na výdavky v súvislosti s bývaním v spoločnej domácnosti súd zarátal mesačné výdavky a platby odporcu za plyn v sume 50,- eur, elektrinu v sume 50,- eur, vodné a stočné v sume 10,- eur, koncesionársky poplatok v sume 4,64 eur, poplatok za komunálny odpad v sume 12,04 eur ročne (1 euro mesačne) a daň z nehnuteľností v sume 15,71 eur ročne (1,31 eur mesačne). Výdavky na Skylink, mobilné telefóny súd nepovažoval za nevyhnutne vynaložené. Výdavky v súvislosti s odvodom do zdravotnej poisťovne a poistným motorového vozidla súd zohľadnil ako výdavok odporcu, nie však ako nevyhnutne vynaložený výdavok, ktorý súd zarátal do naturálneho plnenia vyživovacej povinnosti navrhovateľke. Ide o výdavky najmä v súvislosti s výkonom podnikateľskej činnosti.

42. Odporcovi na plnenie výživného voči manželke súd aj zarátal polovicu zo súm nevyhnutne vynaložených na výdavky v súvislosti s bývaním v spoločnej domácnosti v sume 58,48 eur, polovicu zo sumy mesačnej splátky spotrebného úveru, ktorým odporca uhradza bežné výdavky do domácnosti v sume 59,39 eur. Vzhľadom na uvedené nie je v možnostiach odporcu uhrádzať navrhovateľke žiadne výživné. Spolu teda na plnenie manželského výživného v naturálnej forme súd zarátal plnenie odporcu vo výške 118,- eur po zaokrúhlení. V danej súvislosti súd podotýka, že na plnenie výživného zarátal iba tie najnevyhnutnejšie preukázané platby, ktoré odporca musí mesačne vykonať za účelom zabezpečenia chodu spoločnej domácnosti.

43. Ako súd uviedol vyššie, maximálna možná vyživovacia povinnosť, na ktorú je možné odporcu zaviazat' vo vzťahu k všetkým vyživovaným osobám predstavuje sumu od 120 do 210 eur mesačne (od

20% do 30 príjmu respektíve 1/4 všetkých príjmov osoby povinnej platiť výživne vo vzťahu k všetkým oprávneným osobám na plnenie výživného). Po zarátaní plnenia sumy 118,- eur na manželské výživné a sumy 400,- eur po zaokrúhlení na výživu nezaopatrených synov účastníkov konania, respektíve minimálne v rozsahu 200,- eur pripadajúcich na vyživovaciú povinnosť zo strany navrhovateľky, je zrejmé, že odporcu už nemožno zaviazat' na žiadnu ďalšiu vyživovaciú povinnosť.

44. V danom prípade odporca prostredníctvom svojej právnej zástupkyne poukázal aj na inštitút dobrých mravov pri rozhodovaní o manželskom výživnom. Zásada dobrých mravov je korektívom, ktorý môže spôsobiť, že napriek všeobecnej požiadavke rovnakej životnej úrovne v manželstve v dôsledku ich porušovania sa táto zásada nemusí uplatniť, čo je odôvodnené tým, že inštitút manželstva okrem svojej právnej stránky je založený na určitých morálnych a etických pravidlách, ktorých dodržiavanie sa sleduje aj v rámci majetkových vzťahov súvisiacich s manželstvom. Práve z tohto dôvodu môže byť podľa judikatúry rozpor s dobrými mravmi zreteľnejší ako pri iných druhoch vyživovacej povinnosti. Pomocť môže morálne vymedzenie obsahu manželstva, podľa ktorého manželia sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

45. Podľa konkrétnych okolností prichádzajú do úvahy prípady fyzického, psychického násillia, nevery, opustenia manžela, opustenie spoločnej domácnosti. Súd musí pri svojom rozhodovaní posúdiť, ako si ten manžel, ktorý požaduje výživné, resp. od ktorého sa výživné požaduje, plní svoje povinnosti alebo prečo ich neplní. Zo zásady rovnosti manželov vyplýva aj zákonný znak vzájomnosti tohto druhu vyživovacej povinnosti, to znamená, že ktorýkoľvek z manželov je oprávnený a povinný na jej plnenie. Najžiadanejším stavom je dobrovoľné plnenie vzájomnej vyživovacej povinnosti, kedy by návrh v prípade riadneho a dobrovoľného plnenia vyživovacej povinnosti musel súd zamietnuť(17P/31/2012 OS GA). Zákon umožňuje súdu zasahovať do tohto vzťahu a vecná legitímácia manželovi vzniká len v prípade, ak druhý manžel vyživovaciú povinnosť neplní vôbec alebo nie v plnej miere, v dôsledku čoho vzniká rozdiel v životnej úrovni manželov. Ide o kogentné ustanovenie, a preto jeho účinky nemožno vylúčiť

46. V predmetnej veci bolo preukázané, že navrhovateľka býva v odporcovom dome, kde odporca uhrádza všetky náklady na chod domácnosti. Odporca tiež hradí všetky náklady spoločným nezaopatreným deťom, v celom rozsahu plní voči nezaopatreným synom vyživovaciú povinnosť za oboch rodičov. Priamo z postoja navrhovateľky na pojednávaniach bolo zrejmé zjavné odcudzenie oboch manželov, pričom samotná navrhovateľka na otázku právnej zástupkyne odporcu, aký je jej citový vzťah k odporcovi uviedla: „ Ani neviem, čo dostávam to dávam, to aj vrátim.“ Po upresnení otázky sudcom, či odpoveď sa vzťahuje na rovinu citovú, alebo finančnú, navrhovateľka uviedla, že na obe. Zároveň z dokazovania vyplynulo, že po tom, čo odporca vzal späť návrh na rozvod účastníkov z dôvodu určitej snahy o obnovenie spolužitia, očakávajúc, že manželka vezme späť návrh na určenie manželského výživného, navrhovateľka napriek tomu tento návrh na určenie výživného späť nevezala. Z uvedeného konania navrhovateľky je zrejmé, že táto sleduje jednoznačne iba zámer finančný a nejde jej o skutočné obnovenie spolužitia medzi účastníkmi. Za uvedeného stavu súd konštatuje, že takéto konanie navrhovateľky sa pohybuje na hranici dobrých mravov aj keď túto jednoznačne neprekračuje. V tomto smere súd musel zohľadniť aj zhoršený zdravotný stav navrhovateľky a zákonnú povinnosť manželov pomáhať si, preto za uvedených okolností nemôže vyhodnotiť konanie navrhovateľky ako rozporné s dobrými mravmi.

47. Súd dospel k záveru, že manželské výživné navrhovateľke, ktorá býva v rodinnom dome odporcu, kde všetky náklady na stravu, bývanie, údržbu rodinného domu a výživné na nezaopatrených plnoletých synov po finančnej stránke zabezpečuje odporca, ktorý taktiež zabezpečuje splácanie spotrebného úveru, z ktorého čiastočne financoval chod domácnosti, nie je možné priznať, preto súd návrh navrhovateľky ako nedôvodný zamietol. V tejto súvislosti súd zdôrazňuje, že prispievať na výživu manžela je možné, ako je tomu aj v prejednávanom prípade, v naturálnej forme, teda úhradou nákladov na stravu, bývanie a tiež plnením výživného na nezaopatrené deti za druhého rodiča. Uvedené skutočnosti musel súd zohľadniť.

48. Súd považuje za potrebné tiež uviesť, že pokiaľ ide o skutočnosti uvádzané navrhovateľkou, nasvedčujúce neplneniu si vyživovacej povinnosti zo strany odporcu pred podaním návrhu na určenie manželského výživného, a to v rokoch 2007, 2010 a 2013, tieto skutočnosti súd bližšie neskúmal, zaoberal sa iba obdobím od podania návrhu na začatie konania.

49. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

50. V danom prípade súd nevzhladol také osobitné okolnosti, pre ktoré by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle § 55 CMP a práve naopak vzhľadom na okolnosti prípadu za spravodlivé považoval, aby obaja účastníci v konaní zastúpení advokátmi si svoje trovy hradili sami. Je potrebné poukázať na skutočnosť, že ani v prípade aplikácie § 55 CMP súd neaplikuje princíp náhrady trov konania z hľadiska úspechu v konaní.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.